

Vyřizuje: Kristián Sušer
asistent předsedy
poslaneckého klubu Pirátů
Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka, PhD.

Poslanecký klub: Poslanecký klub Piráti
Sněmovní 4/176
Praha 1 118 26

Datum: 05. 09. 2025

Vážený pan
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
Předseda vlády ČR
nábřeží Edvarda Beneše 128/4
Malá Strana 11800 Praha 1
odesláno do datové schránky: [REDACTED]

Vážený pan
Mgr. Marek Výborný
Ministr zemědělství
Těšnov 65/17 Nové Město
11000 Praha 1
odesláno do datové schránky: [REDACTED]

Vážený pan
Ing. Zbyněk Stanjura
Ministr financí
Letenská 525/15 Malá Strana
11800 Praha 1
odesláno do datové schránky: [REDACTED]

Výzva premiérovi Fialovi, ministrům Marku Výbornému a Zbyňku Stanjurovi k podniknutí konkrétních kroků při vymáhání veřejných prostředků z nezákonných dotací a veřejných zakázek

Vážený pane Fialo,
Vážený pane Výborný,
Vážený pane Stanjuro,

dovoluji si vás touto cestou vyzvat ke konkrétním krokům v souvislosti s vymáháním veřejných prostředků z nezákonných dotací a veřejných zakázek. Věřím, že váš slib pane Výborný ze dne 15.8.2025¹ o zahájení deagrofertizace státu nebyl jen planým slibem. Záměrně teď ponechám stranou to, že příprava na vymáhání těchto prostředků měla probíhat na počátku volebního období a nikoliv na konci, kdy tento úkol se fakticky přenesl na příští vládu.

Rád bych zde nyní uvedl jednotlivé kroky, které jsou v současné chvíli nezbytné a rád bych vás požádal o zaslání potvrzení, že všech 5 těchto kroků bude provedeno.

- 1) **Zajištění, aby všechny nezákonné dotace začaly být vymáhané.** Analytik Pirátů sečetl celkové částky dotací z výročních zpráv koncernu Agrofert pro léta 2018-2021² a dospěl k celkovému objemu těchto dotací v tomto období ve výši cca 7,5 miliard Kč. Pan ministr Výborný oznámil, že

¹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-vyborny-kvuli-babisovu-stretu-zajmu-zacneme-po-agrofertu-vymahat-dotace-283822>

² <https://www.agrofert.cz/ke-stazeni/vyrocní-zpravy>

začnete vymáhat zemědělské dotace v hodnotě 5,1 miliard Kč.³ Je tedy nutné zajistit, aby příslušné úřady se řídily zákonem a začaly vymáhat všechny nezákonné dotace a nikoliv pouze některé z nich. Nepochybně by tedy nezákonné dotace měly vymáhat rovněž MŽP, SFŽP, MPO atd...

- 2) **Vypuštění nepovinné výzvy k dobrovolnému vrácení nezákonných dotací.** Poskytovatelé dotací na počátku standardně vyzývají příjemce dotace, aby dobrovolně vrátili prostředky z nezákonně získaných dotací. Pokud prostředky nevrátí, tak teprve pak úřad přistupuje k samotnému vymáhání a zapojuje se příslušný finanční úřad atd. Výzva k dobrovolnému vrácení dotací není ovšem povinnou a jelikož koncern Agrofert veřejně oznámil⁴, že rozhodně nic vracet dobrovolně nehodlá, tak je tento krok nadbytečný. Za současných okolností by takováto výzva byla dokonce riziková, neboť do konce volebního období by se již nejspíš nepodařilo žádné další kroky učinit.
- 3) **Ukončení veřejných zakázek, které jsou v rozporu s § 4b zákona č. 159/2006 Sb..** Co se týče nezákonných veřejných zakázek, tak na počátku volebního období měly být v první řadě ukončeny všechny běžící veřejné zakázky, které jsou v rozporu s § 4b zákona č. 159/2006 Sb. a vyhlášené měly být nové tendry. Rozumím tomu, že toto se vleklo kvůli nejasným právním pohledům, který byly rozřešeny až soudy. Jelikož tak doposud nikdo neučinil, tak nejspíš již všechny zakázky z doby vlády Andreje Babiše byly ukončeny, nicméně je nutné tuto záležitost prověřit a případné běžící zakázky (například rámcové smlouvy) ukončit.
- 4) **Vypořádání se s bezdůvodným obohacením v případě veřejných zakázek, které jsou v rozporu s § 4b zákona č. 159/2006 Sb.** Jestliže plnění z těchto nezákonných veřejných zakázek jsou již dokončená, tak pak jednotlivé úřady musí přistoupit k následujícím krokům:
 - Úřad se žalobou obrátí na soud, aby prohlásil smlouvu za neplatnou dle § 580 odst. 1 občanského zákoníku. Toto ustanovení uvádí, že neplatné je právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje. V tomto případě by se zřejmě jednalo o neplatnost absolutní, k níž jsou soudy povinny přihlédnout i bez návrhu.
 - Soud ve svém rozhodnutí patrně uvede, že plnění veřejné zakázky proběhlo bez právního důvodu a zaplacená částka bude tzv. bezdůvodným obohacením.
 - Následně proběhne vypořádání bezdůvodného obohacení na základě znaleckého posudku. Nejdříve je nutné posoudit, zdali lze plnění vrátit (v případě zakoupených výrobků možná ano, v případě služeb samozřejmě nikoliv). Pokud plnění nelze vrátit, tak musí být určena cena v místě a čase obvyklá. Pokud nelze rozdíl dost dobře vyčíslit a bude mít úřad indicie, že by bylo vymáhání ve prospěch státu (a přineslo by větší příjem než jsou náklady na znalecký posudek a soud), je třeba vyhotovit znalecký posudek, který určí, zdali uhrazená částka odpovídala plnění v místě a čase obvyklá. S ohledem na to, že například v případě Čepra byly miliardové zakázky bez žádné soutěže přidělovány přímo Agrofertu⁵, tak tímto vypořádáním by pravděpodobně bylo možné získat do státního rozpočtu značný objem prostředků.
 - U dotyčných institucí (Lesy ČR, Čepro) je třeba nejprve vyhodnotit, o jaké plnění jde, zda je navržený postup v souladu s principem řádného hospodáře a zda poskytnutá úplata převyšuje cenu v místě a čase obvyklou. Následně je možné se obrátit na soud s návrhem na vyslovení neplatnosti a vydáním bezdůvodného obohacení upraveného podle předchozího vyhodnocení. Vláda by měla zajistit, že dotyčné instituce přehodnotí svůj přístup, případně dojde k obměně managementu, který nepostupoval s péčí řádného hospodáře.

³ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-vyborny-kvuli-stretu-zajmu-babise-budeme-po-agrofertu-vymahat-51-miliardy-284553>

⁴ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzu-vyborny-kvuli-babisovu-stretu-zajmu-zacneme-po-agrofertu-vymahat-dotace-283822>

⁵ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/statni-firma-cepro-nakoupila-od-agrofertu-za-5-miliard-bez-t/r~109f69d4599411eb842f0cc47ab5f122/>

Souběžně s tím doporučuji **dotázání se Evropské komise, zdali v současnosti vyplácené nárokové dotace koncernu Agrofert jsou v souladu s článkem 61 evropského finančního nařízení ke střetu zájmů**. Zatímco český zákon o střetu zájmů zakazuje členům vlády čerpat dotace v aktuálním čase bez ohledu na to, zdali přidělení dotace mohli členové vlády ovlivnit, tak u evropských předpisů je to jinak. Článek 61 "Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018"⁶ uvádí, že společnosti veřejných funkcionářů (tedy v případě Agrofertu člena vlády) nemohou čerpat evropské prostředky, na jejichž přidělení mohl mít vliv tento veřejný funkcionář, který se tedy nacházel ve střetu zájmů. Andrej Babiš se účastnil celé řady jednání (například v rámci Evropské rady) pro nastavení nárokových dotací na programové období 2021-2027 a navíc se angažoval proti návrhu Evropské komise zastropovat zemědělské dotace. Tím tedy měl vliv na nastavení podmínek pro nárokové dotace na programové období 2021-2027, ze kterého koncern Agrofert v současnosti čerpá nárokové dotace. Je tedy na místě se dotázat Evropské komise, zdali toto vyplácení dotací není porušením zmíněného článku 61 evropského finančního nařízení.

Žádám vás, abyste neprodleně učinili všechny 4 výše uvedené kroky a informovali mně, že tak bylo učiněno.

S úctou

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
předseda poslaneckého klubu Pirátů

Podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, má úkon učiněný pověřenou osobou prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:32018R1046>